

POSTANOWIENIE

Dnia 29 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **A.C.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 29 stycznia 2025 r.

kwestii dopuszczalności kasacji obrońcy skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 17 kwietnia 2024 r., sygn. akt V Ka 253/24,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie

z dnia 8 listopada 2023 r., sygn. akt IX K 100/21,

na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. w

zw. z art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

1. pozostawić kasację bez rozpoznania;

2. oddalić wniosek obrońcy skazanego o zasądzenie wynagrodzenia;

3. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

A.C. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 8 listopada 2023 r., sygn. akt IX K 100/21, na karę roku pozbawienia

wolności, z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres próby 2 lat oraz karę grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych po 20 zł każda za to, że w dniu 22 stycznia 2019 r. w K., gm. [...], woj. [...], działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził K.H. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 4.600 zł poprzez wystawienie na portalu ogłoszeniowym [...] ogłoszenia o nr [...] o wynajmie samochodu (...), a po otrzymaniu pieniędzy na swój rachunek bankowy nie udostępnił samochodu wynajmującemu, posługując się jednocześnie sfałszowaną umową najmu samochodu oraz fakturą VAT o nr (...), wprowadzając w błąd pokrzywdzonego co do możliwości i zamiaru wywiązania się z oferty wynajmu samochodu, działając na szkodę K.H., tj. za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Na podstawie art. 46 § 1 k.k. Sąd nałożył na oskarżonego obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem, poprzez uiszczenie na rzecz K.H. kwoty 4.600 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, liczonymi od dnia wydania wyroku.

Sąd Okręgowy w Lublinie, po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez oskarżonego i jego obrońcę, wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2024 r., sygn. akt V Ka 253/24, utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji.

Ustanowiony z urzędu w postępowaniu kasacyjnym obrońca wniósł kasację od wyroku Sądu odwoławczego, zaskarżając go w całości i zarzucając mu rażące naruszenie przepisów prawa procesowego:

- 1) art. 201 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku dowodowego o przeprowadzenie opinii biegłych z zakresu psychiatrii, złożonego na rozprawie, w sytuacji gdy opinia ta nie jest jasna, pełna i istnieją uzasadnione wątpliwości co do jej bezstronności; jak też w sytuacji przyjęcia przez Sąd, że nie ma podstaw do wyłączenia biegłego A.M. w sytuacji, gdy pomiędzy oskarżonym a biegłym miał miejsce konflikt w postaci postępowania dyscyplinarnego, wszczętego na skutek skargi oskarżonego, a sam biegły wskazał w swoim piśmie, po uprzednim sporządzeniu opinii, że nie jest w stanie opiniować ze względu na negatywną postawę oskarżonego względem niego;
- 2) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. art. 193 k.p.k., art. 200 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. poprzez oparcie rozstrzygnięcia na opinii biegłych w sytuacji, gdy opinia zawiera istotne sprzeczności pomiędzy uzasadnieniem (przyjętymi założeniami) a zawartymi

wnioskami, nie udziela odpowiedzi czy w związku z chorobą oskarżonego jaką jest hazard patologiczny - mógł on działać w trakcie tzw. epizodu maniakalnego, jak też w niniejszej sprawie istnieje uzasadniona obawa co do bezstronności opiniującego opinię,

3) art. 410 k.p.k. przez nieuwzględnienie przy wymiarze kary ujawnionych w toku przewodu sądowego dotychczasowej trudnej sytuacji majątkowej i zdrowotnej oskarżonego.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym, a także o zasądzenie na jego rzecz wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji w niniejszej sprawie.

W pisemnej odpowiedzi na kasację obrońcy, prokurator wniósł o jej pozostawienie bez rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jako niedopuszczalna z mocy ustawy, nie podlega rozpoznaniu.

Przepis art. 523 § 2 k.p.k. stanowi, że „kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania”. Stoi to na przeszkodzie wniesieniu przez stronę kasacji na korzyść skazanego, jeżeli nie został on skazany za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę bezwzględnego pozbawienia wolności. Ograniczenie to nie dotyczy jedynie kasacji wnoszonych w trybie art. 521 § 1 i 2 k.p.k. przez tzw. podmioty specjalne (Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka), a także tych wskazujących na wystąpienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej (por. art. 523 § 4 k.p.k.). Oznacza to, że w przypadku skazania na karę inną niż bezwzględnego pozbawienia wolności niedopuszczalne jest podnoszenie przez obrońcę lub prokuratora w kasacji na korzyść jakichkolwiek innych niż określone w art. 439 § 1 k.p.k. naruszeń prawa i to nawet, jeśli były one rażące i miały istotny wpływ na treść orzeczenia, pod rygorem uznania kasacji za niedopuszczalną. W konsekwencji kasacja na korzyść nie przysługuje stronie w wypadku skazania na karę grzywny, karę ograniczenia wolności albo karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, albo w razie

odstąpienia od wymierzenia kary, jak również w razie umorzenia lub warunkowego umorzenia postępowania, chyba że zachodzi bezwzględna przyczyna odwoławcza.

Opisana wyżej przeszkoda do wniesienia kasacji na korzyść skazanego wystąpiła w niniejszej sprawie. A.C. został bowiem skazany wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 8 listopada 2023 r., sygn. akt IX K 100/21, na karę grzywny oraz karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie, na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 k.k. Sąd zawiesił warunkowo na okres próby 2 lat. Wyrok ten został utrzymany w mocy orzeczeniem Sądu odwoławczego, a zatem rozstrzygnięcie o karze nie uległo modyfikacji. W tych okolicznościach, skoro wyznaczony z urzędu obrońca uznał, że istnieją podstawy do wniesienia w przedmiotowej sprawie kasacji, powinien był oprzeć ją wyłącznie o zarzuty, stanowiące tzw. bezwzględne przyczyny odwoławcze. Tymczasem w sporządzonej i wniesionej przez siebie kasacji zarzucił wyrokowi Sądu odwoławczego inne naruszenia prawa procesowego, nie mające tego statusu. Uchybił tym samym treści art. 523 § 2 i 4 pkt 1 k.p.k., ustanawiających warunki wniesienia kasacji na korzyść skazanego.

Przepis art. 531 § 1 k.p.k., nakazuje pozostawić bez rozpoznania przyjętą kasację, jeżeli jej przyjęcie nastąpiło na skutek niezasadnego przywrócenia terminu lub gdy nie odpowiada ona przepisom wymienionym w art. 530 § 2 k.p.k. Przepisami tymi są art. 120 § 2, art. 429 § 1 i art. 523 § 1 k.p.k. W art. 429 § 1 k.p.k. mowa o sytuacji, gdy środek odwoławczy (w tym przypadku kasacja) został wniesiony po terminie lub przez osobą nieuprawnioną albo jest niedopuszczalny z mocy ustawy. Z tą ostatnią okolicznością mamy do czynienia w niniejszym postępowaniu, ponieważ Kodeks postępowania karnego w art. 523 § 2 k.p.k. (przy uwzględnieniu wyjątków zawartych w § 4) zabrania wnoszenia kasacji od wyroku skazującego, jeśli nie została nim wymierzona kara bezwzględnego pozbawienia wolności. Mając na względzie treść przytoczonych wyżej przepisów Sąd Najwyższy był zobowiązany pozostawić kasację obrońcy A.C. bez rozpoznania.

Wniosek obrońcy z urzędu o przyznanie na jego rzecz wynagrodzenia za sporządzenie kasacji podlegał oddaleniu, ponieważ wynagrodzenie to nie przysługuje mu ze względu na sporządzenie niedopuszczalnego z mocy ustawy środka zaskarżenia (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada

2018 r., II KK 409/18 i powołane tam orzeczenia). „Skarb Państwa nie może bowiem ponosić kosztów czynności procesowo wadliwych, a dokonanych przez podmiot fachowy, powołany specjalnie po to, aby do wadliwości takich nie dopuścić i uchronić stronę przed ich proceduralnymi skutkami” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2005 r., IV KK 418/04).

Z kolei, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k., należało zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów postępowania kasacyjnego, uwzględniając jego trudną sytuację materialną, a przede wszystkim mając na uwadze względy słuszności, przemawiające za nieobciążaniem kosztami postępowania skazanego, gdy nie miał on wpływu na wniesienie przez obrońcę niedopuszczalnej kasacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2016 r., V KK 21/16).

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[WB]

[t.n]